

ANEXA 3: RAPORT DE EVALUARE A IMPACTULUI PROIECTULUI/PROGRAMULUI

I. Rezumatul proiectului

Denumirea proiectului/programului: ”Îmbunătățirea eficienței energetice a blocului chirurgical al IMSP Spitalul raional Orhei”

Codul proiectului/programului: 1712

Data aprobării finanțării: Deciziei CNCDR nr. 1/17 din 27.01.17

Localizarea proiectului/programului: raionul Orhei, orașul Orhei;

Data demarării – actual: 12 iunie 2017 (inițierea lucrărilor de construcție);

Data finalizării - planificat: 12 luni;

Data finalizării - posibil: 21.08.2018 (conform procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor);

Bugetul total: Valoarea totală a proiectului conform cererii de finanțare constituie - 8 670 960,00.

solicitat din FNDR – 8 070 960,00 MDL (aprobată prin decizia CNCDR nr. 1/17 din 27.01.2017).

Contribuția APL I și II – 600 000,00 MDL.

1. Descrierea succintă a contextului general al proiectului/programului, conform cererii de finanțare:

Proiectul își propune să aibă un impact pozitiv asupra grupului țintă prin asigurarea unui confort termic pentru beneficiarii serviciilor medicale primare, cât și asigurarea durabilității pe termen lung prin optimizarea cheltuielilor la energia consumată pentru întreținerea instituției. Proiectul dat are drept scop eficientizarea energetică a edificiului clădirii publice - IMSP Spitalul raional Orhei.

2. Intervenția logică a proiectului/programului, conform cererii de finanțare:

Obiectivul general:

Îmbunătățirea accesului la servicii și utilități publice de calitate.

Obiectivele specifice:

1. Creșterea eficienței energetice a clădirilor și serviciilor publice.
2. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale la nivel raional și regional ca urmare a implementării măsurilor de eficiență energetică.

II. Raport de evaluare a impactului proiectului/programului

Denumirea proiectului/programului:	”Îmbunătățirea eficienței energetice a blocului chirurgical al IMSP Spitalul raional Orhei”
Codul proiectului/programului:	1712
Data evaluării:	August
Regiunea de Dezvoltare:	Centru
Apelul:	2017
Prioritatea SDR:	Prioritatea 1: Reabilitarea infrastructurii fizice Măsura 1.4 Sporirea eficienței energetice a clădirilor publice.
Solicitantul:	Consiliul raional Orhei.
Beneficiari:	Raionul Orhei, Telenești, Rezina, Șoldănești.
Bugetul total al proiectului/programului, mii lei:	8 670 960,00 MDL
Suma alocată din FNDR, mii lei:	8 070 960,00 MDL
Contribuția Solicitantului, mii lei:	600 000,00 MDL
Alte surse, mii lei:	
Buget valorificat, mii lei	7 664 657,10 (conform facturii EAA nr. 000594884 din 26.07.2019)
Raportor (numele, prenumele, funcția)	Ludmila Nichita, specialist secție monitorizare și evaluare, ADR Centru
Coordonat (numele, prenumele, funcția)	Pavel Trofin, director ADR Centru
Criteriile de evaluare	Analiza performanței
1. Relevanța	

În ce măsură obiectivul general și obiectivele specifice ale programului/proiectului contribuie la implementarea politicii de dezvoltare regională/rurală sau alte politici/documente strategice sectoriale relevante (spre exemplu: SNDR, SDR, strategiile de dezvoltare social-economică a localității / raionului, planurile de acțiuni, etc.)?

Proiectul prevede izolarea termică a blocului chirurgical cu panouri termoizolante, ce va da posibilitatea reducerii consumului de energie în clădire, blocul chirurgical va fi termic reabilitat, care la rândul ei va aduce beneficii grupului țintă care va ajuta nemijlocit la protecția mediului prin diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră;

Implementarea proiectului a fost orientată spre atingerea **obiectivului general** "Îmbunătățirea accesului la servicii și utilități publice de calitate".

Concomitent, atingerea obiectivului general a fost planificată a fi realizată prin realizarea următoarelor **obiective specifice**: 1. Creșterea eficienței energetice a clădirilor și serviciilor publice.

2. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale la nivel raional și regional ca urmare a implementării măsurilor de eficiență energetică.

Obiectivele proiectului evaluat, indicate în Cererea de finanțare sunt plauzibile în conformitate cu Strategia Națională de dezvoltare regională, unul din domeniile prioritare de intervenție a politicii de dezvoltare regională fiind "Eficiența energetică a clădirilor publice". Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru, care a fost revizuită și completată cu măsuri privind sporirea eficienței energetice și utilizarea surselor de energie regenerabilă în scopul implementării politicilor naționale de dezvoltare. Prioritatea 1: Reabilitarea infrastructurii fizice. Măsura 1.4 Sporirea eficienței energetice a clădirilor și facilităților publice, iar programul 3 al acestei priorități are drept scop promovarea activităților de eficientizare energetică a clădirilor publice pentru minimizarea costurilor pentru energie. Obiectivul general și obiectivele specifice cu privire la eficientizarea energetică a blocului chirurgical al IMSP Spitalul raional Orhei, se încadrează perfect în Strategia de Dezvoltare Regională Centru pentru anii 2016-2020. Clădirea selectată pentru termoizolare și renovare are o suprafață de 3 428,6 m². Aceasta reprezintă o provocare majoră cu implicații semnificative din punct de vedere financiar, organizațional și logistic pentru APL-urile care reprezintă părțile interesate în procesul de implementare.

Proiectul vizat a fost aprobat spre finanțare de către CNCDR conform deciziei nr. 1/17 din 27.01.17. Produsele și rezultatele proiectului au efect de durată și se încadrează în Strategia de Dezvoltare Națională și anume creșterea calității vieții cetățenilor și dezvoltare economică sustenabilă pe termen lung.

<p>În ce măsură conținutul programului/proiectului corespunde necesităților specifice ale grupurilor țintă?</p>	<p>Grupul țintă sunt toți locuitorii raionului Orhei, care constituie 125 900 persoane și a trei raioane adiacente, care include raionul Telenești, Rezina, Șoldănești. Totalul locuitorilor care vor beneficia constituie circa 300 000 de locuitori.</p> <p>Conform Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în anul 2030 se menține obiectivul de eficientizare energetică drept prioritar, iar reabilitarea energetică a clădirilor publice prin reducerea consumului de energie devine o soluție prioritară. Proiectul vine să satisfacă necesitățile grupului țintă – populația raionului Orhei.</p> <p>Conform cererii de finanțare persoanele care vor beneficia de avantajele proiectului pe un termen lung, atât la nivelul societății cât și am sectorului sunt pacienții în stare gravă și critice de profil chirurgical, ortopedic, traumatologic tratați în secțiile amplasate în blocul chirurgical al Spitalului raional Orhei, locuitori ai raionului Orhei și raioanelor adiacente (Telenești, Rezina, Șoldănești), minim 7 000 persoane/an tratați în condiții de staționar și circa 26 000 pacienți/an care beneficiază de servicii medicale de urgență în unitatea de Primiri Urgente.</p>
<p>Există un cadru logic al programului/proiectului? Care este calitatea acestuia. Intervenția logică este clară?</p>	<p>Cadrul logic al proiectului corespunde cerințelor Instrucțiunii pentru utilizatori privind înaintarea propunerilor de proiecte pentru finanțare din Fondul național de dezvoltare regională, aprobată prin decizia CNCDR nr. 1/17 din 27.01.17.</p> <p>Acesta conține obiective, rezultate și produse. Indicii de realizare, sursele și mijloacele de verificare precum și presupunerile sunt formulate clar și oferă posibilitate de a urmări întregul proces de realizare a supozițiilor proiectului. Astfel, în Matricea cadrului logic sunt reflectați Indicii de realizare care pot fi verificați în mod obiectiv.</p> <p>Majoritatea surselor și mijloacelor de verificare sunt formulate în mod clar.</p>

<p>Indicatorii stabiliți la nivel de obiective, rezultate și produse corespund criteriilor SMART?</p>	<p>Indicatorii din cadrul Matricei cadrului logic al cererii de finanțare depusă de către APL la nivel de obiective specifice, rezultate și produse corespund criteriilor SMART:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specifici – țintește o arie specifică pentru dezvoltare. • Măsurabili – cantificate sau cel puțin prezintă un indicator de progres. • Realistici – gradul când aceștia pot fi atinși real, utilizând resursele disponibile. • Relevanți pentru măsurarea gradului de progres în atingerea obiectivului, rezultatelor, etc. • Încadrați în timp – specificarea timpului când obiectivele/rezultatele vor fi atinse.
<p>În ce măsură riscurile și ipotezele au fost analizate și luate în considerație în procesul de elaborare/planificare a programului/proiectului?</p>	<p>În cadrul logic descrierea riscurilor a fost prezentată într-o anexă separată, fiind identificate unele riscuri din categoria <i>social, instituțional</i> și anume implicarea pasivă a părților interesate care la rândul ei reduce realizarea măsurilor EE. Ca atenuare a acestui risc au fost identificate următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asigurarea comunicării continue cu părțile interesate; - implicarea personalului spitalului; <p>Un alt risc din categoria <i>social, instituțional</i> și anume, nivelul scăzut de conștientizare, reduce rezultatele așteptate. Ca și pentru riscul precedent au fost identificate următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plasarea panourilor informative în incinta instituțiilor publice; - distribuția materialelor informaționale (distribuția pliantelor informaționale); - instruirea șefilor de departamente a spitalului. <p>De asemenea, un risc din categoria <i>operațional</i> și anume, tergiversarea aprobării documentelor strategice de către APL pot amâna implementarea măsurilor de investiții. Pentru a atenua acest risc au fost identificate următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - constituirea GL prin decizia CR; - stabilirea clară a responsabilităților membrilor GL; - conștientizarea/sensibilizarea membrilor GL. <p>Ipotezele/presupunerile sunt menționate în matricea cadrului logic, de asemenea este indicată și modalitatea de atenuare pe parcursul implementării proiectului.</p> <p>Totodată, la rubrica <i>ipoteze</i> din matricea cadrului</p>

	<p>logic este menționat că pentru atingerea rezultatelor scontate este necesar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Finanțarea proiectului; - Personal competent; - Îndeplinirea obligațiilor antreprenorului în termeni stabiliți și cu respectarea documentației tehnice și a clauzelor contractuale. <p>Putem menționa că, în matricea riscurilor au fost menționate mai multe categorii de riscuri identificate, de asemeni au fost relatate acțiunile și modalitatea în care aceste riscuri vor fi administrate și atenuate pe parcursul implementării proiectului.</p>
<p>Au fost introduse careva modificări în cadrul proiectului? Dacă da, în ce măsură acestea au dus la îmbunătățirea acestuia?</p>	<p>În procesul demarării proiectului și executării lucrărilor de construcții, au fost constatate volume de lucrări suplimentare care nu au fost incluse în lista cu cantitățile de lucrări din caietul de sarcini, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La capitolul lucrări de izolare a soclului s-a depistat că solul excavat nu poate fi folosit pentru astuparea fundației, deoarece conține multe impurități de tipul gunoi de construcție, de aceea este necesar de transportat de pe șantier 71,6 m³ și de adus în loc 63 m³ de sol. Totodată bordurile din beton existente la pereu în procesul de executare a săpăturii pentru izolarea soclului nu pot fi păstrate intacte și necesită demontare-204 m.l și montarea din nou-118 m.l. Deasupra soclului pe sectoarele axa F între 1-6 și axa 10 între D-F este necesar de montat 80 m.l de picurători din tablă protejată anticoroziv pentru evitarea pătrunderii apelor pluviale între termoizolant și soclu, deoarece suprafața soclului în plan vertical este înafara suprafeței fațadei. 2. La capitolul lucrări de izolare a fațadei în caietul de sarcini nu au fost incluse schelele în cantitate de 2496 m². Conform listei de lucrări din caietul de sarcini burlanele de scurgere a apelor pluviale de pe acoperiș se demontează și după executarea lucrărilor de finisare a fațadei se montează la loc cu înlocuirea cuielor de susținere cu lungimea mai mare. Însă la fața locului s-a stabilit că și elementele de susținere a burlanelor sunt în stare deplorabilă și practic este imposibil de a le folosi pentru montarea burlanelor de aceea sunt necesare 147buc. elemente de susținere. 3. La capitolul construcția anexei, în proiect

	<p>acoperișul este prevăzut din țiglă metalică, dar în caietul de sarcini nu au fost incluși capriorii și astereala din scândură tivită în cantitate de 74,1 m², de aceea țigla metalică nu poate fi montată numai pe construcțiile metalice propuse în proiect. De asemenea nu au fost incluse jgheaburi – 11,7 m.l și burlane – 6 m pentru scurgerea apelor pluviale de pe acoperiș.</p> <p>4. La capitolul lucrări de înlocuire a tâmplăriei în urma solicitării beneficiarului o parte a ferestrelor deja montate s-au demontat și au fost reconfecționate pentru transformare din ferestre oarbe în ferestre cu deschidere – 14,04 m². De asemenea sticla geamului termopan la ferestrele F16 de la parter a fost înlocuită cu sticlă riflată – 13,01 m². Ferestrele F12 – 2buc. F6 – 3buc. Și F9 – 1buc la parter între axele 4-1 au fost micșorate pe înălțime, această modificare a dus la următoarele volume de lucrări suplimentare: zidărie la pereți – 5,3 m³, tencuieli interioare cu lucrări de finisare – 9,6 m².</p> <p>5. La capitolul lucrări diverse se propune de executat acoperiș din țiglă metalică deasupra copertinei nou create în urma demolării balconului deasupra intrării în clădire, între axele 8-7, suprafața acoperișului de 8,4 m².</p> <p>În același timp, planul de lucru a suferit modificări nesemnificative dar acest fapt nu a avut efecte negative asupra atingerii obiectivului general.</p>
2. Eficienta	
<p>Au fost alocate suficiente resurse în program/proiect pentru a asigura atingerea obiectivelor/ rezultatelor propuse? Au fost acestea utilizate în mod adecvat/optim?</p>	<p>Bugetul total al proiectului depus inițial constituie 8 670 960 MDL, din care suma solicitată de la FNDR constituie 8 070 960,00 MDL, iar 600 00,00 MDL constituia contribuția personală.</p> <p>Până la final suma totală a constituit – 7 664 657,10 MDL, suma alocată din FNDR- 7 064 657,10 MDL, iar 600 000,00 MDL reprezintă contribuția APL de nivel I și II.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izolarea pereților - 2 152 112,14 MDL • Schimbarea ferestrelor F1 și a ușilor U1- 1 675 353,36 MDL • Total izolarea planșului tavanului- 1 300 945,89 MDL • Total izolarea planșului subsolului- 1 308 596,08 MDL

	<ul style="list-style-type: none"> • Panou informativ (metalic) – 4 360 MDL • Panou informativ (A2) – 245 MDL <p>În concluzie pot menționa că, proiectul de execuție "Termoizolarea și alte măsuri de ridicare a eficienței energetice a blocului chirurgical" existent din or. Orhei include lucrări care au costul orientativ conform cererii de finanțare de 8 670 960,0 lei.</p> <p>Toate aceste resurse au fost folosite adecvat și au fost suficiente pentru a asigura atingerea obiectivelor/ rezultatelor propuse, și anume:</p> <p>Bloc chirurgical termoizolat</p> <ul style="list-style-type: none"> - izolare termică - 2439.3 m2 pereți exteriori + 1248.4 m2 tavanul + 378,2 m2 geamuri și 38,0 m2 uși; - au fost restabilit termic 3 970,0 m2 de clădire (suprafața pereților exteriori, suprafața geamurilor și a ușilor). <p>În urma analizei bugetului proiectului, planului de implementare și a rapoartelor de progres, rapoartelor financiare, umane și instituționale au fost utilizate adecvat în raport cu rezultatele obținute.</p>
<p>A fost respectat planul de implementare? Activitățile au fost implementate la timp?</p>	<p>Implementarea proiectului, conform cererii de finanțare constituia 12 luni din momentul aprobării finanțării. Perioada de implementare a proiectului a constituit de facto circa 14 luni, (perioada de executare a lucrărilor: 12 iunie 2017 – inițierea lucrărilor de construcție și 21 august 2018 (conform procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor);</p> <ul style="list-style-type: none"> • În urma necesității unor lucrări adiționale, sa solicitat prelungirea termenului de execuție a contractului (nr.5/6 din 31.05.2017 până la 31.07.2018, (acord adițional nr.5/15) - 12 luni se substituie cu 14 luni. <p>Lucrările de construcție au fost inițiate de către SRL "Varincom", prin semnarea Contractului de antrepriză nr.5/6 din 31.05.2017.</p> <p>Valoarea volumelor de lucrări achitate antreprenorului SRL "Varincom" din sursele FNDR conform proceselor verbale de execuție, au constituit – 7 064 657,10 MDL, iar din sursele APL -600 000,00 MDL.</p>
<p>Care au fost produsele programului/proiectului obținute? Au fost acestea calitative și livrate în timp, precum și conform bugetului alocat?</p>	<p>În urma implementării proiectului au fost rezultate următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pereți exteriori Izolați termic 100%:

	<p>Izolarea termică a circa 2439.3 m² de suprafață pereți exteriori a blocului chirurgical, cu plăci de vată minerală cu grosimea de 150 mm și densitatea de cel puțin 75kg/m³, soclu izolat cu polistiren XPS 80 mm pe tot perimetrul cu o înălțime medie de 60 cm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izolarea tavanului din subsol 1248.4 m² și planșeului 1219.9 m² cu panouri termoizolante: <p>Izolarea termică a acoperișului cu suprafața de 930.7 m² cu Tektalan (produs german pe bază de vată minerală) 125 mm, ce are un coeficient de transmitere a căldurii 0,039W/m²K.</p> <p>Izolarea planșeului subsolului cu Tektalan cu grosimea de 100 mm. Coeficientul de transmitere a căldurii care se atinge prin efectuarea măsurilor de reînnoire a planșeului se modifică de la- 0,44 W/m²K la - 0,207 W/m²K .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Înlocuirea ferestrelor și ușilor : <p>Schimbarea geamurilor și ușilor (parțial) în blocul chirurgical. Demontarea ferestrelor și ușilor vechi și schimbarea a 378,2 m² de geamuri și 38,0 m² de uși.</p>
<p>3. Eficacitatea (Rezultativitatea)</p>	
<p>Care sunt rezultatele obținute până în prezent în urma implementării programului/proiectului (în conformitate cu indicatorii stabiliți), precum și nivelul de calitate a acestora?</p>	<p>În conformitate cu cererea de finanțare, proiectul își propunea să atingă următoarele rezultate pe termen lung:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea eficienței energetice a blocului chirurgical al IMSP Spitalul raional Orhei : <p>Izolarea termică a circa 2439.3 m² de suprafață pereți exteriori a blocului chirurgical. Izolarea tavanului din subsol 1248.4 m² și planșeului 1219.9 m² cu panouri termoizolante. Ţelul primordial fiind reducerea dependenței energetice față de sursele tradiționale de energie, economisirea anuală de energie care se estimează a fi este de 832 MWh/an³.</p> <p>La fel, Schimbarea geamurilor și ușilor (parțial) în blocul chirurgical. Demontarea ferestrelor și ușilor vechi și schimbarea a 378,2 m² de geamuri și 38,0 m² de uși. Toate acestea aduc la economii produse în bugetul instituției și CR datorită conservării energiei rezultate din implementarea tehnologiilor de eficiență energetică, favorabile mediului ambiant.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea calității serviciilor prestate la nivel local și regional, dar și crearea temporară și permanentă a locurilor de muncă:

	<p>Implementarea tehnologiilor de eficiență energetică, ajută la îmbunătățirea calității serviciilor medicale prestate. Entitățile care vor beneficia direct s-au indirect de îmbunătățirea calității serviciilor medicale prestate constituie toți locuitorii raionului Orhei (125 900 persoane) și a trei raioane adiacente Telenești, Rezina, Șoldănești. În total, circa 300 000 locuitori.</p> <p>Locurile de muncă temporare și permanente create, creează beneficii pentru comunitate. De asemenea, toate acestea joacă un rol major în crearea exemplilor și bunelor practici pentru alte localități.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reparația sistemului de ventilare <p>Reparația sistemului de ventilare în sălile de operații din secția traumatologie, concomitent cu renovarea capitală a sălilor de nivelul 2.</p> <p>Instalarea unui nou sistem de ventilare în sălile de anestezie și terapie intensivă care sunt amplasate la nivelul 1.</p> <p>Ridicarea cotei de aspirație din canalele de ventilare la nivelul coamei cu străpungerea acoperișului.</p>
<p>Toți au acces la / pot utiliza rezultatele / serviciile programului/proiectului?</p>	<p>În conformitate cu cele menționate mai sus, acces la rezultatele create și produsele obținute și anume, la beneficiile îmbunătățirii eficienței energetice a blocului chirurgical al IMSP Spitalul raional Orhei vor avea acces toți locuitorii raionului Orhei (125 900 persoane) și a trei raioane adiacente Telenești, Rezina, Șoldănești. În total, circa 300 000 locuitori.</p> <p>De asemenea, se poate de menționat că, persoanele care vor beneficia de avantajele proiectului pe un termen lung, atât la nivelul societății cât și am sectorului sunt pacienții în stări grave și critice de profil chirurgical, ortopedic, traumatologic tratați în secțiile amplasate în blocul chirurgical al Spitalului raional Orhei, locuitori ai raionului Orhei și raioanelor adiacente (Telenești, Rezina, Șoldănești), minim 7 000 persoane/an tratați în condiții de staționar și circa 26 000 pacienți/an care beneficiază de servicii medicale de urgență în unitatea de Primiri Urgente.</p>

<p>În ce măsură sistemul de MBR¹ aplicat a contribuit la un proces de luare de decizii eficient?</p>	<p>Proiectul a fost implementat conform procedurilor existente și aplicate de către ADR, inclusiv de M&E, pentru proiectele finanțate din FNDR. Pe parcursul implementării proiectului mecanismul de luare a deciziilor la nivel de proiect s-a limitat la grupurile de lucru, comisia de recepție, consiliul raional și cel orășenesc, CNCDR, etc. Comunicarea între părți a avut loc în scris, documentat, iar deciziile luate au fost comunicate în timp util.</p>
<p>A fost aplicat un mecanism de management al riscurilor? Cât de efektiv a fost aplicat acesta în atenuarea riscurilor?</p>	<p>Pe parcursul implementării proiectului au fost identificate mai multe riscuri însă, mecanismul de management al riscurilor aplicat în procesul de implementare a proiectului, a fost destul de eficient datorită interesului sporit de către aplicant pentru atingerea obiectivului propus, de asemenea eficiența a fost demonstrată prin implicarea unității de implementare în măsurile de atenuare a acestora și documentarea/actualizarea acestora.</p>
<p>În ce măsură rezultatele obținute au contribuit la atingerea obiectivelor programului/proiectului?</p>	<p>Reabilitarea infrastructurii fizice. Măsura 1.4 Sporirea eficienței energetice a clădirilor și facilităților publice, iar programul 3 al acestei priorități are drept scop promovarea activităților de eficientizare energetică a clădirilor publice pentru minimizarea costurilor pentru energie. Obiectivul general și obiectivele specifice cu privire la eficientizarea energetică a blocului chirurgical al IMSP Spitalul raional Orhei, se încadrează perfect în Strategia de Dezvoltare Regională Centru pentru anii 2016-2020., este de a îmbunătăți calitatea vieții populației regiunii și calitatea serviciilor prestate vizitatorilor.</p> <p>În urma implementării proiectului, au avut de beneficiat, în mare parte locuitorii raionului Orhei și raioanelor adiacente (Telenești, Rezina, Șoldănești). De asemenea, se poate de menționat că, persoanele care vor beneficia de avantajele proiectului pe un termen lung, atât la nivelul societății cât și am sectorului sunt pacienții în stări grave și critice de profil chirurgical, ortopedic, traumatologic tratați în secțiile amplasate în blocul chirurgical al Spitalului raional Orhei, locuitori ai raionului Orhei și raioanelor adiacente (Telenești, Rezina, Șoldănești), minim 7 000 persoane/an tratați în condiții de staționar și circa 26 000 pacienți/an care beneficiază de servicii medicale de urgență în unitatea de Primiri Urgente.</p>

¹ Sistemul de monitorizare și evaluare bazat pe rezultate

4. Impactul	
<p>Care este impactul proiectului deja observat și cel potențial? A reușit programul/ proiectul să contribuie eficient la atingerea obiectivului general?</p>	<p>Comparativ cu situația inițială, proiectul în cauză a avut un impact pozitiv la nivel local și regional, pentru persoanele din localitate. Aici mai putem menționa și faptul că proiectul dat, vine ca o continuitate a unui alt proiect realizat în parteneriat cu GIZ.</p> <p>Rezultatele obținute în urma implementării proiectului, au impact pozitiv asupra grupului țintă (locuitori ai raionului Orhei și raioanelor adiacente (Telenești, Rezina, Șoldănești), minim 7 000 persoane/an tratați în condiții de staționar și circa 26 000 pacienți/an care beneficiază de servicii medicale de urgență în unitatea de Primiri Urgente.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Putem menționa că se respectă normele privind confortul termic în încăperi, pacienții fiind satisfăcuți de condițiile oferite. Se mai poate de menționat că din cauza lipsei unui sistem inteligent de monitorizare (contor) a consumului de energie predestinat anume blocului chirurgical, e dificil de cuantificat consumul de energie, ceea ce face dificilă analiza economiei de energie termică. • La fel, sistemul de colectare a apelor pluviale subteran, vine ca un avantaj și anume în perioada temperaturilor negative (nu se produce gheață). <p>Totuși, există posibilitatea continuării lui, prin atragerea de investiții și scrierea de proiecte pentru atingerea tuturor rezultatelor propuse.</p>
<p>Au existat/există factori externi eventuali, care au pus/ar putea pune în pericol atingerea impactului programului/proiectului?</p>	<p>În urma analizei factorilor externi, politici, de mediu, financiari, etc. enumerate conform matricei riscurilor prezentate, au fost descrise riscurile care puteau influența parcursul implementării proiectului, totodată au fost identificate măsuri eficiente de atenuare a acestora.</p>

<p>Care sunt efectele directe și indirecte, potențiale și/sau deja manifestate, sub aspect pozitiv sau negativ?</p>	<p>Rezultatele obținute au contribuit la atingerea obiectivelor proiectului. Prin implementarea acestui proiect a crescut gradul de eficientizare a consumului de energie în clădire și implicit la diminuarea consistentă a emisiei de gaze cu efect de seră. De asemenea, reducerea cheltuielilor pentru resursele energetice în blocul chirurgical și nu în ultimul rând, blocul chirurgical termic reabilitat.</p> <p>La fel se poate de menționat că, în urma implementării proiectului, au de beneficiat, în mare parte locuitorii raionului Orhei și raioanelor adiacente (Telenеști, Rezina, Șoldănești).</p> <p>Efectele directe pozitive ale proiectului sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reducerea consumului de energie termică; - Creșterea calității serviciilor medicale primare prestate în regiune; - Sporirea confortului termic în instituție. <p>Efectele indirecte pozitive ale proiectului sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - Micșorarea morbidității în rândul locuitorilor raionului Orhei și raioanelor adiacente (Telenеști, Rezina, Șoldănești).
<p>5. Durabilitatea</p>	

<p>Există posibilitatea menținerii sau dezvoltării ulterioare ale beneficiilor proiectului după finalizarea lui sau a asistenței externe?</p>	<p>În procesul de evaluare post-implementare a activităților enumerate și a rezultatelor obținute, a impactului scontat a gradului de continuitate /menținere a beneficiilor obținute în urma Izolării termice a blocului chirurgical s-a constatat că durabilitatea este asigurată. Utilajul și echipamentul procurat a fost pus în funcțiune și create condiții adecvate pentru buna funcționare a acestora, bunurile obținute în rezultatul implementării proiectului sunt gestionate cu chibzuință.</p> <p>Conform raportului de asigurare durabilitate, beneficiarii proiectului au întocmit raport de asigurare a durabilității și de mentenanță a blocului chirurgical al IMSP Spitalul raional Orhei. Efectuând o analiză a asigurării durabilității edificiului, putem menționa că beneficiarii au simțul proprietății asupra bunurilor obținute în cadrul proiectului. Astfel, au fost alocate surse financiare post implementare de către Consiliul Raional Orhei pentru realizarea unor activități de asigurare durabilitate, inclusiv menținerea temperaturii optime pentru a evita condensatul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A fost instalat un sistem de ventilare în cabinetul de radiologie pentru aparatul de radiografie nou procurat. • La fel se merită de menționat și reparația cosmetică a unei porțiuni a blocului chirurgical. <p>Din cauza lipsei unui sistem inteligent de monitorizare a consumului de energie predestinat anume blocului chirurgical, se face dificilă analiza economiei de energie termică.</p> <p>Conform capitolului VII a Acordului de Finanțare semnat la 4 aprilie 2017, beneficiarul se obliga să elaboreze Planul de asigurare durabilitate cu termeni și activități concrete.</p> <ul style="list-style-type: none"> • beneficiarul a elaborat Planul de asigurare durabilitate cu termeni și activități concrete. <p>De asemenea beneficiarul și Partenerii se fac responsabili de gestionarea eficientă și durabilă a produselor obținute în interesul consumatorilor și a comunității pe care le reprezintă.</p> <p>ADR Centru a monitorizat procesul post implementare, organizând vizite în teren, dar și a analizat notele informative prezentate de către beneficiar cu referire la activitățile realizate în baza Planului de asigurare durabilitate.</p>
<p>Există un plan de durabilitate ca parte integrală a designului proiectului? Sunt alocate resursele necesare pentru implementarea lor? Sunt</p>	<p>Planul de durabilitate este parte integrată a designului proiectului și cuprinde acțiuni de realizare, responsabili, părți implicate, costuri, surse de finanțare și indicatori de progres.</p>

<p>responsabilitățile părților stipulate clar?</p>	<p>În urma vizetei efectuate în teren în scop de evaluare impact a fost constatat că, beneficiarul a asigurat sustenabilitatea bunului în conformitate cu Planul de durabilitate a proiectului.</p> <p>Conform planului au fost desemnați responsabili, stabilite acțiuni concrete, cât și identificate resursele necesare. Aici putem menționa serviciul gospodăresc din cadrul spitalului raional Orhei (domnul Cazachevici Ivan), care duce evidența în jurnalul evenimentelor. Putem menționa că beneficiile proiectului au potențial de menținere, iar pentru a avea o performanță a indicatorilor este necesară o continuitate în acțiuni de conservare a energiei consumate prin asigurarea și mai departe a mentenanței edificiului.</p>
<p>Există responsabilități asumate (ownership) din partea beneficiarilor programului/proiectului? Sunt suficiente capacități instituționale și manageriale ca să asigure continuitate și utilizarea eficientă a beneficiilor programului/proiectului?</p>	<p>În urma vizetei efectuate în teren în scop de evaluare impact a fost constatată capacitatea instituțională și managerială, cât și sursele financiare ale beneficiarilor, sunt suficiente pentru a aborda complex problema eficientizării energetice a clădirii. Pentru asigurarea în continuare a beneficiilor obținute în cadrul proiectului se întreprind măsuri pentru menținerea obiectului reabilitat și pentru viabilitatea rezultatelor obținute. Aici putem menționa că, au fost identificate persoane competente/responsabile și cu experiență (manager energetic) care asigură durabilitatea sporită pe termen lung a clădirii. Și anume serviciul gospodăresc din cadrul spitalului raional Orhei (domnul Cazachevici Ivan), care duce evidența în jurnalul evenimentelor.</p> <p>La fel, conducerea spitalului are preconizat mai multe evenimente de instruire în rândul personalului privind managementul energetic și acțiuni de eficiență energetică și nu în ultimul rând persoanele, angajații și pacienții vor fi informați privind măsurile de Eficiență Energetică implementate (prin intermediul pliantelor informaționale).</p>
<p>Există un cadru de politici adecvat pentru menținerea corespunzătoare a beneficiilor / rezultatelor programului/proiectului?</p>	<p>Produsele și rezultatele proiectului au efect de durată și se încadrează în Strategia de Dezvoltare Națională și anume creșterea calității vieții cetățenilor, dezvoltare economică sustenabilă pe termen lung și eficientizarea consumului de energie în clădirile publice din RD Centru.</p> <p>În ceea ce privește direcția pe care actorii regionali ar trebui să o urmeze pentru a obține economii de energie în clădirile publice este oferită de către un cadru legal mai extins pentru politica de EE aplicabilă în prezent în Republica Moldova:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planul Național de Acțiuni în domeniul

	<p>Eficienței Energetice pentru anii 2013-2015, care a avut ca obiectiv economisirile de energie (abordarea de sus în jos), de la 4.970 GWh la 0 GWh din 2015 în 2020;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Programul Național pentru Eficiență Energetică pentru anii 2011-2020, cu obiectiv de eficientizarea consumului de total de energie primară (anul de referință 2009), de la 0% la 20% din 2015-2020; 3. Strategia Națională de Dezvoltare Moldova 2020, cu obiectiv stabilit Reducerea consumului de energie în clădiri, de la 0% la 10% în 2020 și Ponderea clădirilor publice renovate, de la 0% la 10%; 4. Strategia Energetică până în anul 2030 cu obiectiv stabilit de Eficientizarea consumului de energie, de la 9% la 20%. <p>Concluzionăm că atât la nivel național, regional și local există un cadru de politici adecvat pentru menținerea corespunzătoare a beneficiilor.</p>
6. Aspecte transversale (cross-cutting)	
<p><u>Respectarea Drepturilor Omului:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - În ce măsură programul/proiectul a contribuit la promovarea drepturilor omului? - În ce măsură programul/proiectul a ținut cont de grupurile vulnerabile în procesul de planificare? Care a fost grupul vulnerabil identificat și inclus social? A avut acesta de câștigat sau de pierdut în urma implementării proiectului? 	<p>Proiectul contribuie la promovarea drepturilor omului în ocrotirea sănătății, cât și la un mediu înconjurător prielnic vieții. Pe parcursul implementării proiectului s-au făcut referire la careva grupuri vulnerabile ce vor beneficia în urma implementării proiectului. Cu toate acestea este evident că cele mai vulnerabile grupuri ce beneficiază de servicii medicale sunt persoanele în etate, persoanele bolnave, părinții cu copii mici care au de beneficiat din implementarea proiectului prin oferirea condițiilor îmbunătățite, temperaturi optime și confort termic în procesul de acordare de asistență medicală.</p> <p>În urma realizării unor asemenea proiecte au de beneficiat toate grupurile de populație de la mic la mare.</p>
<p><u>Respectarea egalității de gen</u></p> <p>În ce măsură programul/proiectul a ținut cont de aspectele de gen în procesul de planificare și implementare?</p> <p>Câte femei/fete și câți bărbați/băieți au beneficiat de rezultatele, produsele proiectului?</p>	<p>În proiect nu se face trimitere la respectarea egalității de gen, grupurile țintă fiind întreaga populație a Raionului Orhei și raioanelor adiacente (Telenești, Rezina, Șoldănești), inclusiv femei și bărbați.</p> <p>Putem concluziona, că proiectul oferă beneficii în egală măsură pentru femei și bărbați, fiind respectată egalitatea de gen.</p>

<p>Respectarea necesităților privind protecția mediului:</p> <p>S-a ținut cont de aspectele ecologice la etapa de elaborare, precum și implementare a programului/proiectului? Care a fost influența proiectului asupra stării mediului (pozitivă sau negativă) și ce măsuri au fost întreprinse pentru ameliorarea acestora?</p>	<p>Cu siguranță, influența proiectului asupra stării de mediu a fost una pozitivă prin realizarea obiectivelor specifice de eficientizare a energetică a clădirii. Putem menționa că se respectă normele privind confortul termic în încăperi, pacienții fiind satisfăcuți de condițiile oferite. Se mai poate de menționat că din cauza lipsei unui sistem inteligent de monitorizare (contor) a consumului de energie predestinat anume blocului chirurgical, e dificil de cuantificat consumul de energie, ceea ce face dificilă analiza economiei de energie termică. La fel, proiectul dat permite reducerea volumului de gaze cu efect de seră care au ca efect protecția mediului. Cu siguranță, influența proiectului asupra stării mediului a fost una pozitivă prin realizarea obiectivelor specifice de eficientizare energetică a clădirii blocului chirurgical.</p>
<p>Bună guvernare:</p> <p>Pe parcursul planificării și implementării programului/proiectului a fost asigurat modul participativ și transparența procesului decizional?</p>	<p>În general, în procesul de implementare a proiectului atât implementatorul cât și beneficiarul s-au condus de principiile și practicile bune guvernări. Au fost plasate anunțuri pe pagina Web ale Consiliului raional Orhei și a IMSP Spitalul raional Orhei (Link). De asemenea se poate de menționat și comunicatele informative remise publicului prin presa scrisă cum ar fi: „Cuvântul” (Link), și radioul local „Radio-Orhei” (Link). Procesul de implementare și monitorizare a proiectului cu regularitate a fost plasat pe pagina web a Agenției de Dezvoltare Regionale Centru (Link).</p>
<p>Concluzii pe fiecare criteriu de evaluare:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Conform Strategiei Republicii Moldova 2030, măsura de eficientizare energetică constituie una din prioritățile cheie, astfel conceptul proiectului ”Îmbunătățirea eficienței energetice a blocului chirurgical al IMSP Spitalul raional Orhei”, este considerat unul relevant pentru dezvoltarea durabilă și de impact. 2. Costul total final al proiectului constituie (conform facturii EAA nr. 000594884 din 26.07.2019) 7 664 657,10 MDL, dintre care 7 064 657,10 MDL, este costul actualizat al proiectului din FNDR și 600 000,00 MDL din contribuția beneficiarilor. Procesul de implementare a proiectului a fost bine planificat. 3. În scopul amplificării efectului în cadrul proiectului, beneficiarii ar trebui să continue realizarea și altor măsuri de eficientizare a clădirii. 4. Rezultatele obținute sunt accesibile pentru grupul țintă ale proiectului. Blocul chirurgical termoizolat, este utilizat în mare parte de populația din localitate. Aceștia beneficiază de serviciile instituției medico-sanitare publice. De asemenea, rezultatele parțial atinse ale proiectului contribuie pozitiv la îmbunătățirea calității vieții și a factorilor de mediu. 5. Se poate de menționat că se respectă normele privind confortul termic în încăperi, pacienții fiind satisfăcuți de condițiile oferite. Se mai poate de menționat că din cauza lipsei unui sistem inteligent de monitorizare (contor) a consumului de energie predestinat anume blocului chirurgical, e dificil de cuantificat consumul de energie, ceea ce face dificilă analiza economiei de energie termică. 6. La fel, instalarea sistemul de colectare a apelor pluviale subteran, vine ca un avantaj și anume în perioada temperaturilor negative (nu se produce gheață). 	

7. Au fost alocate surse financiare post implementare de către Consiliul Raional Orhei pentru realizarea unor activități de asigurare durabilitate, inclusiv menținerea temperaturii optime pentru a evita condensatul:

- A fost instalat un sistem de ventilare în cabinetul de radiologie pentru aparatul de radiografie nou procurat.
- La fel se merită de menționat și reparația cosmetică a unei porțiuni a blocului chirurgical.

8. Au fost identificate persoane competente care asigură durabilitatea sporită pe termen lung a clădirii (serviciul gospodăresc din cadrul spitalului raional Orhei (domnul Cazachevici Ivan), care duce evidența în jurnalul activităților).

9. Pe parcursul planificării și implementării proiectului a fost asigurat modul participativ și transparența procesului decizional. Se poate de menționat plasarea de anunțuri pe pagina Web ale Consiliului raional Orhei și a IMSP Spitalul raional Orhei. De asemenea se poate de menționat și comunicatele informative remise publicului prin presa scrisă cum ar fi: „Cuvântul”, și radioul local „Radio-Orhei”.

10. În urma vizetei efectuate în teren în scop de evaluare impact a fost constatat că, beneficiarul a asigurat sustenabilitatea bunului în conformitate cu planul de durabilitate a proiectului.

11. Conform datelor furnizate putem concluziona că proiectul a fost realizat cu respectarea principiului transparenței și buneii guvernări, iar rezultatele oferite în cadrul proiectului oferă beneficii în egală măsură pentru femei și bărbați, fiind respectată egalitatea de gen.

Recomandări cheie (în ordinea gradului de importanță și adresate principalelor părți interesate):

1. Pentru sustenabilitatea proiectului sunt necesare investiții și activități de asistență tehnică, identificate de către beneficiar prin diagnosticarea utilităților și oportunităților de finanțare conform apelurilor lansate anual și nu numai, în conformitate cu cerințele Ghidurilor specifice și generale ale finanțatorilor interni și externi;

2. În scopul amplificării efectului creat în cadrul proiectului și generarea unei balanțe energetice de raționalizare și eficientizare a consumului de resurse se recomandă continuitate în acțiuni prin extinderea măsurilor de eficientizare a clădirii, inclusiv identificarea soluțiilor de minimalizare a pierderilor de energie prin, instalarea unui punct termic individual;

3. Asigurarea durabilității investițiilor și mentenanței bunurilor formate, conform Contractului de finanțare de către aplicanți și beneficiarii finali;

4. Identificarea de noi activități și elaborarea unui Plan de acțiuni bine determinat cu sarcini și responsabilități; Dezvoltarea altor idei de proiecte pentru mentenanța complexului în domeniul de eficientizare energetică și promovarea schimbului de bune practici;

5. Întocmirea sondajelor în rândul pacienților și personalului spitalului, pentru a identifica câte persoane sunt satisfăcute de confortul termic în clădire. La fel, organizarea instruirilor în rândul personalului privind managementul energetic și acțiuni de eficiență energetică (elaborarea activităților de instruire) și nu în ultimul rând informarea angajaților și pacienților privind măsurile de Eficiență Energetică implementate (prin intermediul pliantelor informaționale).

6. Gestionarea eficientă și continuitatea asigurării mentenanței blocului chirurgical al IMSP spitalului raional Orhei prin acțiuni diverse și preluare de bune practici;

III. Realizarea indicatorilor de produs și rezultat în cadrul proiectului

Nr. d/o	Indicatori planificați:	Rezultatele principale atinse la finele proiectului	Notă
Indicatori de produs			
1.	Bloc chirurgical termoizolat	1 bloc chirurgical termoizolat	A fost renovat blocul chirurgical al IMSP Spitalul raional Orhei
2.	Izolarea termică - 2439,3 m2 pereți exteriori + 1248,4 m2 tavanul + 378,2 m2 geamuri și 38,0 m2 uși	izolarea termică - 2439,3 m2 pereți exteriori + 1248,4 m2 tavanul + 378,2 m2 geamuri și 38,0 m2 uși	Izolarea termică a 100% pereți exteriori Suprafața ferestrelor și a ușilor, a fost executat 100%
3.	Suprafața planșului izolat, m ²	2468,3	Au fost restabilit termic 3 970,0 m ² de clădire (suprafața pereților exteriori, suprafața geamurilor și a ușilor)
4.	Campanii de conștientizare, inclusiv panouri informative pentru campanii de conștientizare	2	Au fost instalate 2 panouri la obiect-100%
Indicatori de rezultat			
1.	Pereți exteriori termoizolați		Realizat-100%
2.	Ferestre noi instalate		Realizat-100%
3.	Uși noi instalate		Realizat-100%
4.	Nr. persoanelor beneficiare de servicii de îmbunătățire prin măsuri de EE	33 000	De condiții mai bune vor beneficia toți locuitorii raionului
5.	Suprafața renovată a clădirilor publice prin măsuri de eficiență energetică (suprafața în plan)	3428,6	Suprafața în plan a construcției

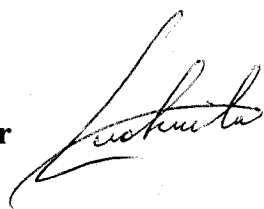
IV. Lista persoanelor interviuate:

Data	Instituția / Localitatea	Numele, Prenumele	Funcția
02.09.2022	IMSP Spitalul raional Orhei	Stratulat Andrei	Directorul Instituției
02.09.2022	IMSP Spitalul raional Orhei	Burduja Ivan	Șeful centralelor termice
02.09.2022	IMSP Spitalul raional Orhei	Cazachevici Ivan	Inginer de cercetare a eficienței energetice

V. Lista documentelor analizate:

1. Strategia Națională de Dezvoltare Regională;
2. Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2016-2020;
3. Documentul Unic de Program 2017-2020;
4. Programul Regional Sectorial pe Eficiență Energetică;
5. Instrucțiunea pentru utilizatori;
6. Raportul CC a auditului performanței implementării Strategiei naționale de dezvoltare regionale pentru anii 2016-2020;
7. Metodologia pentru evaluarea impactului proiectului;
8. Nota conceptuală;
9. Contractul de finanțare;
10. Cererea de finanțare;
11. Planul de implementare și activitate;
12. Planul de finanțare;
13. Graficele de execuție a lucrărilor;
14. Matricea cadrului logic;
15. Contractele de antrepriză;
16. Raportul final al proiectului;
17. Documentația tehnică;
18. Raportul de evaluare tehnică și financiară a CF depus spre finanțare din FNDR;
19. Raport narativ privind activitatea desfășurată în cadrul proiectului;
20. Proces verbal la terminarea lucrărilor;
21. Proces verbal de recepție finală;
22. Planul de asigurare durabilitate;
23. Note informative privind acțiunile realizate post-implementare;
24. Facturi, acte de transmitere;
25. Procese verbale de lucru;
26. Procese verbale de execuție a lucrărilor;
27. Ordine, dispoziții;

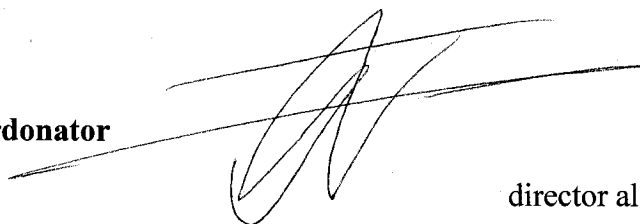
Raportor

Ludmila NICHITA,

specialist Secției monitorizare și evaluare, ADR Centru

Coordonator

Pavel TROFIN,

director al Agenției de Dezvoltare Regională Centru

